

Niko Luburić, prof.

RUDOLF TACLIK (1894. – 1942.)

(Uz 75. obljetnicu smrti)

Prije 75 godina umro je Rudolf Taclik, glazbenik koji je nikao na našem tlu i svojom glazbom obogatio naše podneblje. Skladatelj je poznate euharistijske popijevke 'Odzivam se Isuse'.

Rudolf Taclik rođen je u Karlovcu 25. lipnja 1894. u obitelji češkoga vojnoga glazbenika Jozefa. Prve korake u glazbi učio je u obitelji, od svojega oca. U Karlovcu je završio pučku i srednju školu. Uz osnovno školovanje i glazbeno naukovanje u školi Gradskoga glazbenoga zavoda, osnovu glazbe učio je još kod Ivana Horvata i o. Jose Tinodija. Studirajući pravo u Zagrebu produbljuje svoje znanje o glazbi i glazbenim disciplinama uz pomoć i vodstvo Franje Dugana st. Nakon boravka u Zagrebu vraća se u svoj rodni grad u kojem najprije djeluje kao bankovni činovnik, odnosno direktor Gradske štedionice, a potom kao nastavnik glazbe i direktor škole Gradskoga glazbenoga zavoda. Otada pa sve do smrti bio je vrlo aktivan kao skladatelj, melograf, autor tekstova o glazbi, zborovođa, glazbeni pedagog i animator glazbenoga života u Karlovcu.

Kao skladatelj, Taclik je napisao 57 djela duhovnoga i 73

skladbe svjetovnoga sadržaja. Prvi je put stupio u javnost kao skladatelj u dvadesetoj godini života (1914.), kada je izvedena njegova kantata za muški zbor *Noć na Uni*. Te iste godine počinje njegov suradnički rad u časopisu *Sveta Cecilija* u kojem objavljuje svoje prve skladbe. Skladbe su skladane u narodnom duhu i zato brzo postaju popularne u narodu, koji ih pjeva kao svoje. Tri godine poslije, Taclik je objavio svoje veliko djelo *Staroslavenska misa u čast slavenskoj braći sv. Ćirilu i Metodu*. Uz spomenutu misu vrijedno je istaknuti još četiri mise te malo skladateljsko umijeće, zbirku od sedam božićnih pjesama u lakoj izvedbi za glasovir koje je namijenio maloj djeci. Ne samo maloj djeci, nego i velikima bilo ih je ugodno slušati i izvoditi. I mnoge druge njegove skladbe postale su brzo popularne te su se pjevale po cijeloj domovini. Neke od njih na međunarodnom glazbenom natjecanju stekle su najveće priznanje. Zato s pravom mo-

žemo reći da se Rudolf Taclik ubraja među brojne skladatelje na hrvatskom tlu koji su »sijali« skromno, ali ustrajno i marljivo dubinom svoje umjetničko-skladateljske duše, kako na području crkvene tako i svjetovne glazbe, s velikim bogatstvom i primjesom folklorne tematike, prožimajući tako neposredno vrhunce i temelje glazbene kulture vlastitoga naroda. Premda je skladao pretežno male oblike, neki su od njih pravi biseri. Posebice izdvajamo biser nad biserima, njegov živi »hit«, euharistijsku popijevku *Ave Jesu – Odzivam se Isuse* (za koju je tekst napisao vrhbosanski nadbiskup dr. Ivan Šarić), koja se pjeva u mnogim našim crkvama, a nalazi se i u najnovijoj hrvatskoj liturgijskoj pjesmarici *Pjevajte Gospodu pjesmu novu, Vlastitosti BK BiH*. I drugih devet Taclikovih popjevaka (*Sav svijete, znaj, O da bude radost, Divnoj dakle, Tama je svud, Dođi, Duše Presveti, Kraljice neba, raduj se, Vi krasne zvijezde, Zlatnoj zraci i Djetešce ti moje drago*) zauzi-

Odzivam se, Isuse

T: I. Šarić
N: R. Taclik

maju zapaženo mjesto u toj pjesmarici. Istina, dvije su od njih stavljene u *Dodatak* jer ne zadovoljavaju kriterije za liturgijsku uporabu, ali zato mogu služiti u neliturgijskim slavljinama.

Taclik se istaknuo i kao melograf. Ostavio nam je 29 melografskih zapisa koje je objavio u časopisu *Sveta Cecilija* između 1925. i 1940. godine. Najzanimljiviji su mu *Zapisi s otoka Krka* u kojim donosi karakteristike primorskoga pjevanja. Zsigurno mu nije bilo lako slagati mozaik narodnoga, ponajčešće samonikla melosa, a pritom ostati vjeran izvornom.

Taclik je autor i 25 tekstova razne glazbene sadržajnosti. Nije bio samo dobar poznavalac teoretske glazbene literature, klasične glazbe, glazbenoga zbivanja i glazbenih izričaja svojega vremena, nego je i surađivao u osam listova sa svojim stručnim člancima. Njegov izražajni rječnik bio je bogat, znalački, blag, ali i oštar kada je to trebalo biti.

Bio je zapažen i kao zborovođa, glazbeni pedagog i animator glazbenoga života u Karlovcu. Pjevačko društvo *Zora* bilo je na vrhuncu svojega djelovanja zahvaljujući upravo majstorskomu vodstvu dirigen-

ta Taclika. U svim tim glazbenim aktivnostima resila ga je profesionalna ozbiljnost i odgovornost, a nadalje ljubav prema glazbi. Trebalo je dio sebe utkati u hrvatskoga mladoga čovjeka, probuditi u njem smisao za dobro i lijepo, za glazbu, kako bi što uspješnije ostvario svoj glazbeni talent kroz brojne produkcije, nastupe i koncerte.

Svojom nadarenošću te uspješnim radom i zalaganjem, Taclik je promovirao svoj grad Karlovac, a posebice Gradski glazbeni zavod u kojem su se obučavali mnogi mladi glazbenici. Spremao se objaviti knjigu o harmonizaciji za potrebe glazbenoga zavoda. U tom ga je poslu zatekla smrt. Ugrabila ga je baš u godinama kada je mogao pružiti svoje bogato znanje i iskustvo glazbenomu razvitku i napretku mlađega naraštaja.

Rudolf Taclik umro je 20. srpnja 1942., u 48. godini života, od teške bolesti. Njegovom je smrću hrvatska glazbena umjetnost mnogo izgubila.

Misa božićnoga vremena

Misa božićnoga vremena prvijenac je novoga niza *Canticum novum* koji želi ponuditi skladbe za misni ordinarij ili ono što se naziva "misa" koje će biti po mjeri današnjeg liturgijskog promišljanja i slavlja, prilagođene zahtjevima crkvenih propisa o crkvenoj glazbi. Misa božićnoga vremena za dva jednaka glasa i orgulje pisana je stoga u jednostavnom stilu i primjerena župnim zborovima, čime se želi omogućiti da u liturgiji sudjeluje čitava zajednica. Misa je skladana na motive hrvatskih božićnih popjevaka. *Canticum novum* glazbeni je projekta Glasa Koncila i časopisa za crkvenu glazbu *Sveta Cecilija*, koji ima za cilj potaknuti pastoralne djelatnike i njihove voditelje pjevanja da počinju vježbati liturgijske skladbe i s narodom, i tako pomalo obogaćivati repertorij vjerničkog pjevanja. Uz partituru možete nabaviti i zbornice za pjevače, pakirane u kompletima od 25 primjeraka.